

Ons kenmerk U05.0339/BvdB
Uw kenmerk
Datum 20 april 2005
Behandeld door Beleid, Dier en Maatschappij
Onderwerp Toezending manifest en nota Koe zoekt wei

Aan de leden van de Provinciale Staten

Floris Grijpstraat 2
Postbus 85980
2500 CR Den Haag
T 070 314 27 00
F 070 314 27 77

www.dierenbescherming.nl
Postbank 25685
Bank 24 51 87 510
KvK Haaglanden 40407319

Geachte leden,

Hierbij heb ik het genoegen u het Manifest en de bijbehorende nota 'Koe zoekt wei' te sturen. Vrijdag 15 april jl. heb ik dit manifest bij een melkveehouder in Bergambacht gepresenteerd. Dit mede namens Natuur en Milieu, Natuurmonumenten en Milieudefensie. Bij die gelegenheid liet de melkveehouder waar wij te gast waren zijn koeien na de winterstalperiode voor het eerst weer de wei in. Het enthousiasme waarmee de koeien de wei in gingen illustreerde treffend waarom het hier gaat: weidegang van koeien is goed voor hun gezondheid en welzijn en draagt bij aan een fraai Nederlands landschap.

Zeventien procent van de in totaal anderhalf miljoen Nederlandse melkkoeien blijven dit voorjaar op stal. Als deze trend zich voortzet, zal over zo'n tien jaar de helft van de melkveestapel uit het Nederlandse landschap verdwenen zijn. Genoemde maatschappelijke organisaties maken zich ernstig zorgen over deze ontwikkeling. Vandaar dat zij, tegen de achtergrond van koeien die dit jaar wél de wei in mogen, het manifest 'Koe zoekt wei' aan vertegenwoordigers van de supermarkten, de zuivelindustrie, organisaties van melkveehouders en de overheid hebben aangeboden. Het manifest wordt vergezeld van een nota die alle aspecten van de teruglopende weidegang en wat de verschillende betrokken stakeholders daaraan kunnen doen, nader belicht.

Op 15 april jl. zijn wij ook een op het publiek gerichte actie gestart. De burgers van Nederland zijn blijkens enquêtes voor bijna 100% voor behoud van weidegang voor melkkoeien. Als consument moeten diezelfde burgers dat in hun koopgedrag vertalen door melk en andere zuivelproducten te kopen afkomstig van koeien die de wei in mogen. Supermarkten en zuivelindustrie moeten de consumenten hiertoe de gelegenheid geven. Met onze actiekaart kunnen burgers/consumenten per post of digitaal aan hun supermarkt vragen om voor hun huis- en A-merken alleen nog maar weidezuivel te gebruiken. Meer informatie over deze actie en de actiekaart vindt u op de internetsites www.dierenbescherming.nl en www.natuurenmilieu.nl/landschap.

Ik hoop dat ook u vanuit uw verantwoordelijkheid als provinciaal bestuur al het mogelijke doet om bij te dragen aan het behoud van weidegang voor koeien. Wij verzoeken u hiertoe de nota 'Koe zoekt wei' in de daarvoor geëigende provinciale gremia, zoals de Provinciale Statencommissies die zich bezighouden met ruimtelijke ordening, natuur, landschap, milieu, landbouw en plattelandsbeleid, te bespreken. Graag vernemen wij wat uw provincie al doet en nog gaat doen voor behoud van weidegang van koeien.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren,

J.Th. Posthumus Meyjes,
Algemeen directeur

Koe zoekt wei April 2005

Weidegang loopt steeds verder terug

- In 2002 kreeg blijkens gegevens van het CBS al 10% van de koeien geen weidegang meer. In 2004 was dit naar schatting van het LEI 17%.
- Factoren als een dalende melkopbrengstprijs voor de boer, automatisering zoals introductie van de melkrobot en verdere aanscherping van milieu-eisen zetten melkveehouders aan tot schaalvergroting en intensivering, waaronder het beperken en zelfs beëindigen van weidegang voor de koeien.
- Bij ongewijzigd beleid wordt volgens het Praktijkonderzoek Veehouderij in 2012 30 tot 40% van de koeien het hele jaar op stal gehouden.

Weidegang van koeien heeft vele voordelen

- Blijkens diverse onderzoeken vindt vrijwel 100% van de Nederlanders dat koeien weidegang horen te krijgen en zijn grote groepen mensen ook bereid daarvoor meer te betalen.
- Weidegang is beter voor het welzijn en de gezondheid van de koe. Dit blijkt uit wetenschappelijk onderzoek in binnen- en buitenland. De wei is beter begaanbaar; waardoor koeien makkelijker lopen, minder klauw-, poot- en bewegingsproblemen hebben en eerder tochtigheid tonen. In de wei kunnen koeien elkaar makkelijker ontwijken, zodat ze elkaar minder dreigen en stoten. In de wei kunnen koeien makkelijker conform hun kuddegedrag gelijktijdig grazen, herkauwen en rusten.
- Een weide met koeien behoort tot de meest karakteristieke landschapskenmerken van Nederland en is van belang voor landschapsbeleving en recreatie.
- Blijkens het project 'Koeien en Kansen' van het Praktijkonderzoek Veehouderij is het op alle grondsoorten in Nederland heel goed mogelijk om te voldoen aan de milieunormen voor fosfaat en nitraat met weidegang voor de koeien. Het voldoen aan de reductiedoelstellingen van de ammoniakemissie is blijkens onderzoek zelfs makkelijker met weidegang.
- Melk van weidende koeien is gezonder. Uit onderzoeken blijkt dat melk van koeien die buiten vers gras eten meer onverzadigde vetzuren bevat, waaronder geconjugeerd linolzuur (CLA), dan koeien die in de stal kuilgras eten. CLA heeft een positief effect op hart- en bloedvaten.
- Koeien brengen in de wei verse mest waardoor zich een rijk bodem- en insectenleven ontwikkelt dat gunstig is voor weidevogels.
- Het behoud van weidegang bij koeien is van belang voor het begrazen van vele duizenden hectare beheersgrasland en weidevogelgebied.
- Als de koe geen weidegang meer krijgt gaat de melkveehouderij steeds meer lijken op de bio-industriële pluimvee- en varkenshouderij en zal dit het imago van de zuivelsector en haar draagvlak onder de bevolking ernstig schaden.

Zuivelindustrie, supermarkten, overheid en maatschappelijke organisaties moeten zich inzetten voor behoud van weidegang.

Behoud van weidegang vergt een veelheid van acties van alle betrokken partijen:

- De zuivelindustrie kan melkveehouders voor weidegang belonen, ze zouden minstens 1 cent per liter meer moeten krijgen;
- De supermarkten kunnen weidegang als inkoop eis stellen en er een iets hogere prijs voor vragen;
- De overheid kan weidegang stimuleren met onderzoek, voorlichting, structuurverbetering en premies voor weidegang als een groene dienst aan de samenleving;
- Maatschappelijke organisaties kunnen maatregelen van bedrijfsleven en overheid voor behoud van weidegang ondersteunen, en onderstaande organisaties zijn daartoe bereid.

De ondertekenende maatschappelijke organisaties roepen daarom supermarkten, zuivelindustrie, organisaties van melkveehouders en de overheid op om samen met de maatschappelijke organisaties om de tafel te gaan zitten om een krachtig plan van aanpak en een convenant op te stellen voor behoud van weidegang van koeien. Als alle partijen hun beste beentje voorzetten gaat het lukken.

Nederlandse Vereniging tot
Bescherming van Dieren

Stichting Natuur en Milieu

Vereniging tot Behoud van
Natuurmonumenten

Vereniging Milieudefensie

